

TK2905			BEVEZETÉS A PSZICHOLÓGIÁBA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	2	előadás	vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>A pszichológia oktatása segítse elő a pedagógiai tevékenységhez szükséges érett személyiség kialakulását, járuljon hozzá a hallgatók gyermekcentrikus szemléletének, pedagógiai képességeinek formálásához, és nyújtson korszerű, a pedagógiai gyakorlatban alkalmazható pszichológiai ismereteket. Az ön- és társismeret fejlesztése révén fokozza a társas interakciókban mutatott hatékonyságot. Biztosítson rálátást az ember lelki működésének és viselkedésének alapvető törvényszerűségeire. Mutassa be az egyes életkori szakaszok jellemzőit, a pszichikus folyamatok fejlődésének menetét, fejlesztésének lehetőségeit, és a szocializációs színtereket. Tegye tudatossá a pedagógiai tevékenység pszichológiai vonatkozásait, hatásmechanizmusait. Fejlessze a hallgatókban a gyermekek valós szükségletei iránti érzékenységet.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pszichológiai alapfogalmak, jelenségek, elméletek és vizsgálati módszerek. • Pszichológiai megközelítések, nézetek, elméletek. • Megismerő folyamatok, kognitív működés és pszichés állapotok. • Az emberi fejlődés általános menete és a személyiség individuális szerveződése. • A személyiségfejlődés sajátosságai, törvényszerűségei, általános és egyedi vonásai. • Az egyes pszichés funkciók fejlődésének és integrálódásának nyomon követése. • A pedagógiai hatékonyság kulcsa, empátia és tolerancia fejlesztése a gyermekek iránt. • Speciális bánásmódot igénylő tanulók. • A szociálpszichológia azon területei, mely képessé teszik a hallgatókat a pedagógiai munka pszichológiai összetevőinek, jelenségeinek, problémáinak felismerésére, megértésére és a pszichológiai szempontok alkalmazására. • A hallgatók pályaszocializációjának elősegítése, a tanítói tanulmányokhoz szükséges készségek és képességek fejlesztése. 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Balogh László: <i>Pedagógiai pszichológia az iskolai gyakorlatban</i>. Urbis Könyvkiadó, Budapest, 2006. ▪ Buda Béla: <i>A személyiségfejlődés és a nevelés szociálpszichológiája</i>. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998. ▪ Gyöngyösiné Kiss Enikő, Oláh Attila: <i>Vázlatok a személyiségről: a személyiség-lélektan alapvető irányzatainak tükrében</i>. Új Mandátum Kiadó, Budapest, 2007. 					

- Keményné dr. Pálffy Katalin: *Alapozó pszichológia*. Nemzeti Tankönyvkiadó Rt., Budapest, 1998.
- Kolozsváry Judit: *Más gyerek, más szülő, más pedagógus*. OKKER Kft., Budapest, 2002.
- Mészáros Aranka (szerk.): *Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 1997.
- N. Kollár Katalin, Szabó Éva (szerk.): *Pszichológia pedagógusoknak*. Osiris Kiadó, Budapest, 2004. Séra L.:
Általános pszichológia. Comenius Bt., Pécs, 2001.
- Tóth László: *Pszichológia a tanításban*. Pedellus Tankönyvkiadó Kft., Debrecen, 2008.
- Vajda Zsuzsanna (1999): *A gyermek pszichológiai fejlődése*. Helikon, Budapest.
- Vajda Zsuzsanna, Kósa Éva: *Neveléslélektan*. Osiris Kiadó, Budapest, 2005.

TK0508			EGÉSZSÉGNEVELÉS		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	2	szeminárium	évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>A tantárgy célja</p> <p>A hallgatók megismertetése az egészségmegőrzés egyéni, társadalmi és intézményes biztosításának lehetőségeivel és módjaival. Ezen belül</p> <ul style="list-style-type: none"> - az egészség, mint komplex fogalom, a pozitív egészség fogalmának értelmezése; - az életmód alapvető kérdéseinek megvilágítása és az aktuálisan felvetődő kérdések megválaszolása; - alapvető elsősegély-nyújtási és járványtani ismeretek elsajátíttatása és begyakorlása. 					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <p>a csecsemő- és kisgyermekkor jellemzőinek, a testi és pszichés fejlődési jellegzetességeinek és a fejlesztés lehetőségeinek ismerete;</p> <p>a korosztály igényeinek, szükségleteinek, és az azokra adandó, szakmailag megfelelő, az egészséges testi és szellemi fejlődést, az önállóság kialakulását befolyásoló válaszok, tényezők ismerete;</p> <p>a korosztály igényeinek, szükségleteinek, és az azokra adandó, szakmailag megfelelő, az egészséges testi és szellemi fejlődést, az önállóság kialakulását befolyásoló válaszok, tényezők ismerete;</p> <p>az adott korosztály nevelési, gondozási, ápolási, táplálási feladatainak és az egészséges fejlődéshez szükséges higiénés, életmódbeli, kulturális, kommunikációs szokások kialakításának gyakorlati ismerete;</p> <p>jártasság az adott korosztály nevelési, gondozási, ápolási, táplálási feladatainak és az egészséges fejlődéshez szükséges higiénés, életmódbeli, kulturális, kommunikációs szokások kialakításának ellátásában</p>					

SZAKIRODALOM:

Dr. Borvendég Márta – Dr. Jámbor Balázs – Szabó Péter: Egészségtan. Dávid Oktatói és Kiadói Bt., 2000.

Pajor Géza: Egészségtan.

Ember és környezet. KTM, 1993.

TK0701			EGYHÁZISMERET		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			---		---
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	2	Előadás	Évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>Egyedi intézményi specialitásként a Károli Gáspár Református Egyetem nem hitéleti képzésben részt vevő hallgatói egyházismeret kurzust hallgatnak, amely tanegység az európai és európai alapú, bibliai és keresztyén gyökerű, eredetű civilizáció, gondolkodás, művelődés és életforma, azaz saját életünk kereteinek jobb megértéséhez is hasznos információkkal szolgál, valamint segít az egyház-egyházak világában, életében és szertartásai között tájékozódni.</p> <p>Az előadások végighallgatása mellett a hallgatók egy-egy előre kijelölt témát dolgoznak fel vagy interjút készítenek egy egyházi személlyel, egy egyházi intézményvezetővel vagy bemutatnak egy egyházi intézményt.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <p>Főbb témakörök:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Az egyház fogalmának teológiai, egyházjogi, közjogi értelmezése és ezek feszültségei (ellentmondások és összefüggések); egyházi és világi (állami törvények); elismert egyházak, egyházi közösségek, egyházi intézmények speciális kérdései 2) Az egyház önmeghatározásának elemei; egyház és felekezetek viszonya 3) A keresztyén egyház(ak) történetének vázlatos áttekintése 4) A Magyar Katolikus Egyház, a Magyarországi Evangélikus Egyház területi felosztása és szervezeti felépítése (előzmények és összefüggések) 5) A Magyarországi Református Egyház jelképei, területi felosztása; magyar református egyháztestek a Kárpát-medencében és a világon; a Magyar Református Egyház megalakulása, szervezete és működése 6) A Magyarországi Református Egyház szervezeti felépítése; egyházköztség; lelkipásztor, presbitérium, testületek 7) Sákramentumok, szentségek (katolikus/ortodox és protestáns megközelítés); az egyházi szertartások összehasonlító bemutatása (keresztség összefüggései és eltérései; bérmlás és konfirmáció; a házasságkötés eltérő felfogása és gyakorlata) 8) Istentiszteleti formák bemutatása (mise, istentisztelet) 9) Az egyházi év és ünnepei (római katolikus és protestáns: evangélikus és református gyakorlat egyezőségei és különbségei) 					
<p>AJÁNLOTT IRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ http://reformatus.hu/egyseg/ ▪ http://www.majus22.org/ ▪ http://www.reformatus.hu/ ▪ http://www.evangelikus.hu/ ▪ http://uj.katolikus.hu/ 					

- A Magyarországi Református Egyház törvényei és hitvallásai (Heidelbergi Káté, II. Helvét Hitvallás), istentiszteleti rendtartása: <http://reformatus.hu/egyhazunk/>)
- *A Katolikus Egyház Katekizmusa.* Budapest, 2002. (<http://www.katolikus.hu/kek/>; <http://www.ppek.hu/k85.htm>)
- *A Katolikus Egyház Katekizmusának Kompendiuma.* Budapest, 2006. (http://www.vatican.va/archive/compendium_ccc/documents/archive_2005_compendium-ccc_hu.html)
- Török Péter: *Magyarországi vallási kalauz 2004.* Budapest, 2004.

INFORMATIKA					
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	3	előadás	vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A kurzus célja, hogy a hallgatók rendelkezzenek a következő kompetenciákkal és készségekkel:

- informatikai alapkompentenciák – egy operációs rendszer alapszolgáltatásainak használata, egy szövegszerkesztő, táblázatkezelő, böngésző, prezentációkészítő – biztonságos birtoklása;
- szakmai informatikai programok felhasználói szintű ismerete és felhasználói készség annak használatával kapcsolatban;
- infokommunikációs rendszerek használata;
- logikus gondolkodás, felelősségtudat a szakmai feladatok megoldásában;
- alapvető pénzügyi és adózási ismeretek, valamint ezek alkalmazása konkrét számítási feladatokban;

A kurzus során a hallgatók elsajátítják:

- ECDL alapkövetelményeit;
- problémák/feladatok megoldásában a gazdálkodó szervezet adminisztrációs, információs és kommunikációs rendszereinek szakszerű használatát;
- egyszerű, a hétköznapi életben előforduló számítási feladatok megoldását számítógép használatával (pl. százalékszámítás, kamatos kamat, ÁFA- és adószámítások, számlázási alapismeretek stb.);
- a döntési folyamatokban az információs rendszer és adatbázisának aktív használatát;
- számítógép hálózati szolgáltatások ismeretét és alkalmazását adott feladatok megoldásához;
- adatbázisok kezelését, a meglévő adatbázisokból lekérdezési feladatok meghatározását és megoldását adott szakmai cél szerint.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

1. Operációs rendszerek. Bevezetés az internet használatába. MS Word alapok.
2. MS Word 2.
3. MS Word 3.
4. MS Word 4.
5. Első dolgozat.
6. Excel 1.
7. Excel 2.
8. Excel 3.
9. Power Point 1.
10. Power Point 2.
11. Második dolgozat.
12. Javító dolgozat, a félév zárása.

Évközi tanulmányi követelmények:

Az órák látogatása kötelező.

A félév során kettő számítógépes dolgozatot kell írni. A félév végén egy javító dolgozattal lehet javítani, illetve a hiányzó dolgozatot pótolni.

Az értékelés módszere: Számítógéppel megoldott feladatok.

SZAKIRODALOM:

Bártfai Barnabás: Office 2010. BBS-INFO Kiadó, 2011.

Az oktató által kiosztott segédanyagok PDF formátumban.

TO0219			JÁTÉK PEDAGÓGIÁJA ÉS MÓDSZERTANA I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	2	előadás	vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: a játépszichológiai és pedagógiai ismeretek összekapcsolásával elősegíti a hallgatók felkészülését az óvodai teendőik ellátására; segítséget kínál a spontán és az irányított játék összefüggéseinek felismerésében, valamint a felnőttek és a kortársak játékbeli szerepének helyes értelmezésében; a játékfolyamat elméleti és gyakorlati tanulmányozásával és a személyes játékélménnyel felkészíti az „itt és most” öntörvényűen zajló játékfolyamatra, és annak hatékony megszervezésére; a „játszási” képességek formálásával azon képességeket erősíti, amelyek nélkülözhetetlenek a spontán és együttes játék feltételeinek megteremtésben; segítséget ad a hallgató játékkultúráját gazdagító módszertani játékgyűjtemény elkészítéséhez, amely a játékok eredetét, a megtaníthatóság feltételeit és kívánalmait, valamint pszichológiai és pedagógia szempontú elemzését tartalmazza.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Ismerjék az Óvodai nevelés országos alapprogramjának játékra vonatkozó fejezetét, értelmezzék annak tartalmát az óvodai gyakorlatban. A hallgatók ismerjék a 3-6 éves korosztály játéktevékenységének jellemzőit, a játékfolyamatot elindító lelki szükségleteket. Legyenek tájékozottak klasszikus és hagyományokon alapuló gyermekjátékok témakörében, képesek legyenek kiválasztani az életkorhoz igazodó játékokat. Legyenek jártasak a spontán, valamint az irányított játékok feltételeinek megteremtésében, megszervezésében és vezetésében. A játékpedagógia aktuális kérdései. A gyermekek játékának megfigyelése és elemzése.</p>					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM: Kósáné Ormai Vera: A mi óvodánk. OKKER, Bp., 2001. Kovács – Bakosi: Játékpedagógia Porkolábné – Balázné – Szaitzné: Komplex prevenció óvodai program. Trefort Kiadó, Bp., 2004.</p> <p>AJÁNLOTT IRODALOM: Kiss Áron: Magyar gyermekjáték-gyűjtemény. Holnap Kiadó, Bp., 2000. Páli Judit: Játék és gondolkodási stratégia. I., II., III. In: Bíró Antalné: Pszichológiától a pedagógiáig. Alex-typo, Bp., 1993. 160- 175. Polcz Alaine: Aktív játékdinamika és játékterápia. Kézirat, Intaháza, 1974. újabb kiadás: Polcz Alaine: Világjáték. Pont Kiadó, Bp., 1999.</p>					

KOMMUNIKÁCIÓS ALAPISMERETEK					
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	3	előadás	vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>A kommunikációs készségek fejlesztése különböző élet- és intézményi helyzetekben speciális technikákkal, módszerekkel segíthető.</p> <p>A tantárgy segít a fenti technikák alkalmazásához szükséges sajátos módszertani aspektusok megértésében és gyakoroltatásában, mely fejleszti a konfliktuskezelés, az egyezkedés, a meggyőzés és más egyezkedési technikákban fontos készségek és kompetenciák kialakítását.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <p>Témakörök:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az adott készségeket fejlesztő technikák saját élményű megismerése; 2. A technikák alkalmazásához szükséges sajátos módszertani aspektusok megértése és gyakoroltatása: az asszertivitás, a konfliktuskezelés, az egyezkedés, a tárgyalási technikák, a meggyőzés, az érvelés. <p>Kialakítandó kompetenciák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • helyzetfelismerés és helyzetelemzés, logikus gondolkodás, kreativitás, ötletgazdagság; • udvariasság, kulturált és etikus magatartás; • szakmai kommunikáció megértése és szakszerű alkalmazása szóban és írásban; • tárgyalások tervezése, szervezése és vezetése, a kommunikációs eszköztár használata a tárgyalástechnika és az üzleti szabályok figyelembevételével; • a szakmai álláspontok meggyőző képviselője; hiteles kommunikáció; érvelési technikák és a szakmai érvrendszer ismerete, használata, képviselője; • együttműködés a munkatársakkal; • a társadalmi, tömegkommunikációhoz (média) kapcsolódó alapfogalmak és működési alapelvek elsajátítása és alkalmazása a gyakorlatban; <p>a nonverbális és verbális kommunikációs technikák alkalmazása az ügyfélszolgálati munka során.</p>					

SZAKIRODALOM:

- Birkenbihl, V. F.: Kommunikációs gyakorlatok Budapest, Trivium, 1998.
- Roger Fisher-William Ury-Bruse Patton: A sikeres tárgyalás alapjai Bagolyvár 1997.
- Gordon, Th.: bármelyik komm. hatékonyságfejlesztő könyve (P.E.T., T.E.T., V.E.T., stb.)
- Pease, A.- Garner, A.: Szó - beszéd. A társalgás művészete. Park K., Bp. 1991., 2002.
- Pease, A. - Garner, A. : Testbeszéd. Park K., Bp. 1990., 2002.

TT0603			MŰVELŐDÉSTÖRTÉNET I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	2	előadás	vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>Az európai művelődés előzményeinek és nagy korszakainak áttekintése. A régi idők mindennapjainak megismerése. Az egyes korszakok történeti, irodalmi, képzőművészeti, tudománytörténeti jelentőségének ismertetése.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <p>Az európai kultúra bölcsője: Mezopotámia és Egyiptom. Az ókori nagykulturák történeti áttekintése, a jellegzetes mindennapi szokások (születés, halál, öltözködés, étkezés megismertetése). A mezopotámiai és egyiptomi istenpanteonok áttekintése, a legfontosabb mítoszok és mondák ismertetése. A krétai-mükénéi kultúra és az ide kapcsolódó mondák. A görög kultúra nagy korszakai, történeti áttekintés, képzőművészeti fejlődés, a görög irodalom nagyjai és hatásuk a későbbi európai fejlődésre. A római kultúra eredetmondái, jellegzetességei, az etruszk és a görög hatás érvényesülése. A római építészet és a római jog jelentősége. Keresztyénség és korai középkor, Karoling-reneszánsz, lovagkor, higiéné és a lovagkori kultúra fejlődése. A reneszánsz az építészetben, a festészetben, a szobrászatban és az irodalomban; palotaépítészet, táj és az ember, az emberi test és az emberi lélek ábrázolása, az egyéniség és az egyéni becsvágy kialakulása. Reneszánsz és barokk, a korszak ideológiai alapjai, a reformáció: a polgári értékek megjelenése. A jezsuiták hatása a művészetre és a társadalmi formálódásra. A barokk zene formái és klasszikus értékei.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lederer Emma: Egyetemes művelődéstörténet, Budapest, 1992 2. Friedell, Egon: Az újkori kultúra története I. Budapest, 1998 3. Goethe, Johann Wolfgang: Antik és modern Gondolat Kiadó, Budapest, 1981 4. Goethe, Johann Wolfgang: Költészet és valóság Magyar helikon, Budapest, 1965 5. Hamilton, Edith: Görög és római mitológia, Budapest, 1992 6. Castiglione László: Az ókor nagyjai, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1971 					

TK2901			NEVELÉSTÖRTÉNET		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	45	3	3	előadás	vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A neveléstörténeti stúdium célja, hogy megalapozza a hallgatók történeti szemléletét a pedagógia elméletének és gyakorlatának megismeréséhez. Kialakítja azt a felismerést, hogy a jelenkor pedagógiája történeti fejlődés eredménye.

A neveléstörténeti szemlélet kialakítása érdekében a tantárgy feladata:

- ismertesse meg az egyetemes és a magyar nevelés történetének legjelentősebb tényeit és összefüggéseit, a mai pedagógiai elmélet és gyakorlat közvetlen előzményeit;
- alapozó jellegéből adódóan keltse fel a hallgatók érdeklődését a problémátörténeti vizsgálódások iránt, alakítsa ki és fejlessze a hallgatók érzékenységét és készségét a pedagógiai problémák történeti szempontú megközelítésére, értelmezésére, elemzésére és értékelésére;
- nyújtson tájékoztatást a neveléstörténet alapvető forrásairól, igazítson el a neveléstörténeti szakirodalomban, adjon ösztönzést az öntevékeny problémátörténeti tájékozódásra.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

- A neveléstörténet tárgya, jellege, forrásai, funkciója.
- Mióta van nevelés? A nevelés eredete, alapformáinak kialakulása. Mióta van iskola? Az intézményes nevelés megjelenése az ókori keleten.
- Az európai nevelés elméletének és gyakorlatának gyökerei.
  - A görög nevelést meghatározó természeti, társadalmi, politikai, eszmei tényezők. Az athéni és a spártai modell jellemzése, különbözőségük okai. Görög filozófusok a nevelés céljáról, tartamáról és módszereiről: Szókratész, Platón, Arisztotelész.
  - Róma nevelési kultúrájának jellemzése. A görög hatás szerepe. Az állampolgári nevelés eszménye és a szervezeti forrás összefüggése.
- A középkori nevelés kialakulását, elterjedését meghatározó tényezők.
  - A kereszténység emberképe. A klerikus nevelés intézményei, a világnézet formálás tartalma, eszközrendszere. Az egyetemek kialakulása. A magyar nevelés rendi jellege.
  - A humanizmus hatása a nevelés elméletére és gyakorlatára: Erasmus, Montaigne nézetei a gyermekről, a nevelés módszereiről. A városi humanista iskolák megjelenésének jelentősége.
- A polgári nevelés történetének első szakasza (XVI–XVIII. sz.)
  - A reformáció és az ellenreformáció nevelési kultúrájának azonos és eltérő vonásai. Az anyanyelvű kultúra és a népnevelés kérdésének előtérbe kerülése. A kollégiumi típusú iskolák elterjedése hazánkban. A jezsuiták iskolaállítási törekvései.

- Comenius, a nagy összegző. A Didactica Magna hatása napjainkig. Apáczai Csere János szerepe a magyar pedagógiai elmélet fejlődésében.
- Az empirikus és szenzualista ismeretelméleti koncepciók hatása. A hasznosság elvének megjelenése a pedagógiai gondolkodásban. Locke: Gondolatok a nevelésről című művének jelentősége.
- Felvilágosult polgári elvek a nevelésben. Rousseau mint a reformpedagógia alapozója. A hasznossági szempont és a munkára nevelés Pestalozzi és Tessedik munkásságában.
- A polgári pedagógia tudománnyá válása: Herbart pedagógiájának filozófiai és pszichológiai alapjai. A herbartianusok hatása és az oktató iskola megmerevedése.
- A polgári nevelés történetének második szakasza (XIX–XX. sz.)
  - Az elméleti pedagógia főbb irányzatai: kultúrpedagógia, szociálpedagógia, morálpedagógia, munkaiskola-koncepció.
  - Az oktatás szervezeti formáit megújító törekvések: a hagyományos osztályrendszer felbontására irányuló kísérletek (Jéna-plan), a hagyományos tantárgyi rendszer felbontására irányuló törekvések (Dewey pragmatista projektjei, Decroly, Waldorf-iskolák).
  - Individualizáló törekvések: Ellen Key, Montessori, Freinet.
- Az elméleti pedagógia főbb irányzatai hazánkban a századfordulón. Személyiségpedagógia: Schneller István. Gyermektanulmányi mozgalom: Nagy László. Nemzetnevelés: Imre Sándor.
- Karácsony Sándor pedagógiai munkássága.
- A magyar alsó fokú oktatás, tanítóképzés és óvóképzés története.
  - A népiskola XVI. századi megjelenése. A népiskola-hálózat szétterülése a XVII-XVIII. században. Az 1777. és 1806. évi Ratio Educationis általános nevelési elvei, iskolarendszere, rendelkezései a népiskolákról. A népiskolák szervezete, tananyaga a reformkorban. Az 1868. évi népoktatási törvény. A 6 osztályos elemi népiskola szervezeti és tartalmi alakulása 1945-ig: az 1905-ös és az 1925-ös népiskolai tantervek. A nyolc osztályos általános iskola fejlődése 1945-től napjainkig.
  - A tanítóképzés elődje, a norma-iskola létrejött az I. Ratio Educationis nyomán. Az első önálló hazai tanítóképzők a XIX. században. Az 1868-as népoktatási törvény a tanítóképzésről. Szervezeti és tartalmi változások 1948-ig. A szocialista nevelés alapelvei. Az államosítás. A felsőfokú képzés indulása, fejlődése napjainkig. A közoktatás és a tanítóképzés összefüggése.
  - Saját intézményünk története.

Az óvodai nevelés története hazánkban. Az óvodai intézményrendszer történeti áttekintése. A magyar óvó(nő)képzés 1828-tól napjainkig.

SZAKIRODALOM:

- Mészáros István – Németh András – Pukánszky Béla (2003): *Bevezetés a pedagógia és az iskoláztatás történetébe*. Osiris Kiadó, Budapest.
- (www.mek.oszk.hu/01800/01893/html)
- Fehér Erzsébet (1994): *Az oktatás és nevelés története*. Budapest. száma: J 11-1141/1.
- Gáspár László – Kelemen Elemér (1999): *Neveléstörténet problémátörténeti alapon*. OKKER Kiadói Kft., Budapest.
- Györgyiné Koncz Judit (2005): *Pályaismeret, pályaaorientáció*. Károli Egyetemi Kiadó, Budapest.
- Kardos József – Kelemen Elemér (1996): *1000 éves a magyar iskola*. Korona Kiadó Kft., Budapest.
- Kéri Katalin (2001): *Bevezetés a neveléstörténeti kutatások módszertanába*. Műszaki Könyvkiadó, Budapest.
- Mészáros István – Németh András – Pukánszky Béla, (2003, szerk.): *Neveléstörténet szöveggyűjtemény*. Osiris Kiadó, Budapest.
- Pukánszky Béla (2001): *A gyermekkor története*. Műszaki Könyvkiadó, Budapest.
- Vajda Zsuzsa – Pukánszky Béla (2003, szerk.): *A gyermekkor története. Szöveggyűjtemény*. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest.

TK3408			SZAKMAI KÉSZSÉG- ÉS SZEMÉLYISÉGFEJLESZTŐ TRÉNING I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	0	gyakorlat	aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>I. Fejlődjön a hallgatók kommunikációs készsége, bővüljön önismeretük, fejlődjön társismeretük, ezáltal alapozódjon meg készségük a személyiség munkaeszközként való használatában.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <p>Az önismeret alapja, önmagunk és mások megismerése</p> <p>Kommunikáció fejlesztésének területei:</p> <p>A saját kommunikáció fő jellegzetességeinek tudatosítása, a különböző kommunikációs stratégiák előnyei és hátrányai.</p> <p>A közvetlen emberi kommunikáció jellemzői, a verbális és nonverbális kommunikáció megfigyelése és megértése, kongruens és inkongruens közlés, a szituáció és a komplex jelzések felismerése.</p> <p>A kultúrák és szubkultúrák közötti kommunikációs különbségek felismerése (etnikai, nemi, életkori, települési, szociális helyzetben lévő különbözőségek), az ezzel kapcsolatos előítéletek tudatosítása, az emberismeret és a személyközi érzékenység fejlesztése.</p> <p>Kapcsolatépítő készségek: az empátia erősítése (az érzelmek megértése, az empátia szintjei és azok kommunikációja).</p> <p>A hitelesség erősítése a segítő kapcsolatban, az önfeltárás időzítése és mélysége, a pozitív visszajelzés és az asszertív viselkedés fejlesztése.</p> <p>A pszichológiai kontaktus fenntartása a klienssel és a probléma feltárása aktív figyelemmel.</p> <p>A verbális követés (tovább segítés, parafrázis, zárt és nyílt válasz, a konkrétságra törekvés, modellálás, összefoglalás), saját érzelmek felismerése és kommunikálása.</p>					

A problémás kommunikációs minták kezelése (a beszédes és a szótlan kliens, az agresszív viselkedés, a bizalmatlanság, a manipulatív viselkedés).

A tipikusan nehéz helyzetekre való felkészítés.

Kulturális különbségek kezelése.

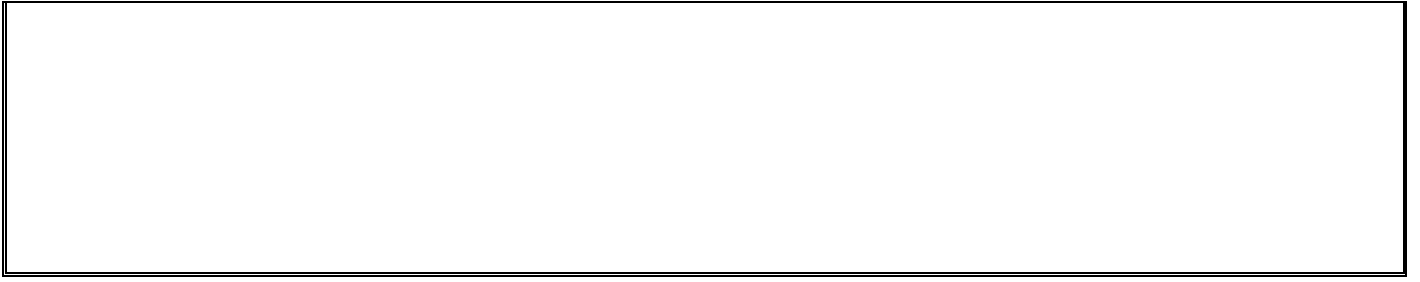
Intervenciós technikák (képességfejlesztés: problémamegoldó készségek fejlesztése, asszertivitás, a szerepjátékok elsajátítása).

SZAKIRODALOM:

- Buda Béla: A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei. Bp.1988. TK.
- E. T. Hall: Rejtett dimenziók. Bp. 1979. Gondolat.
- Hankiss Ágnes: A bizalom anatómiája. (Bp. 1987. Kötéltánc kötet, magánkiadás)
- Hegyesi G., Kozma J., Szilvasi L., Talyigás K., Bp. 1997, BGGYTF.
- W. F.G. Mastenbroeck: Konfliktusmenedzsment és szervezetfejlesztés, Bp., 1991, KJK
- Rudas János: Delfi örökösei (több kiadás)
- Székely György: Győzelem vesztesek nélkül. Bp., 1995, ELTE. Szociális munka csoportokkal. A szociális munka elmélete és gyakorlata

TK6301			TANULÁSMÓDSZERTAN		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	2	szeminárium	évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>A hallgató rövid bevezetést kap a felsőoktatás világába és a főiskola sajátos képzésébe, követelményeibe. A kurzus segítséget nyújt abban, hogy a hallgató ismerje meg saját képességeit, motiváltságát, korábban elsajátított tanulási stílusát, és lehetőséget teremt a hatékony tanulási módszerek elsajátítására, a lazítás és stresszoldás eljárásaival kiegészítve.</p> <p>A félév során támpontot kap az önálló tanulási tervek elkészítéséhez, a hatékony tanuláshoz és a számonkéréseken való sikeres helytálláshoz.</p> <p>A kurzus az önálló gondolkodásmódot kívánja előmozdítani, szem előtt tartva, hogy ez a szakmai tudással szerves egységbe kerüljön.</p> <p>A tanegységgel olyan eszközt is kívánunk a pedagógus- és hittanoktató jelölt hallgatók kezébe adni, amivel maguk is hatékonyabb tanárrá válhatnak, és segíthetik a rájuk bízottakat a tanulásban.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A felsőoktatás főbb jellemzői, helyi sajátosságok. Tájékozódás a KRE, ill. a TFK terepén (szervezet, intézmény, honlap, szabályzatok, ügyintézés). Hogyan startoljunk jól? 2. A tanulás típusai. A tanulási stílus. A hatékony tanulás. A tanulás külső-belső feltételei. Motiváltság. Tanulásszervezés, időbeosztás. 3. Stresszoldó eljárások. Koncentráció és lazítás. 4. Tanulási stratégiák, technikák formák. Hatékony csoportos tanulás. 5. Hatékony szövegfeldolgozás. Szövegértés, lényegkiemelés, jegyzetelés. Vázlatírás, gondolattérkép. Hogyan tanuljunk tankönyvből? 6. Óratípusok, követelmények. Előadások és szemináriumi órák hasznosítása. Gyakorlati órák hasznosítása. Mire figyeljünk? 7. Út a vizsgához. A sikeres vizsga feltételei. Hogyan készüljünk jól zárthelyi dolgozatokra? 8. Út a dolgozatíráshoz és a szakdolgozathoz: legfontosabb lépései; a tudományosság kritériumai. Dolgozatok, írásbeli munkák formai követelményei. 9. Kiselőadások, bemutatók készítésének fontosabb szempontjai, eszközei. 10. Idegen nyelvek tanulása; a sikeres nyelvtanulás alapszabályai. 11. Tanulási segédeszközök, könyvtár, internet, speciális segítség igénybevétele. 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Deese, James – Deese, Ellin K.: <i>Hogyan tanuljunk?</i> Panem – McGraw-Hill, Budapest, 1992. ▪ Oroszlány Péter (szerk.): <i>Tanulásmódszertan</i>. AKG Kiadó, Budapest, 1991., ill. későbbi kiadások ▪ Ulrich Tobias, Cynthia: <i>Így tanulnak ők. Fedezze fel gyermeke erősségeit és építsen azokra</i>. ACSI, Bp., 2000. 					

TK0506			TERMÉSZETISMERET ÉS KÖRNYEZETVÉDELLEM I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	3	előadás	vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>Korszerű természettudományos ismeretek elsajátíttatása, amelyek megalapozzák az oktatási–nevelési feladatok ellátását a természettudományos nevelés, a környezettudatos és egészségtudatos magatartás alakítása terén.</p> <p>A fenntartható fejlődés elméleti alapjainak bemutatása az ember szerepének és felelősségének tudatosításával.</p> <p>Olyan kompetenciák fejlesztése, amelyek felkészítenek az iskolai nevelés bevezető és a kezdő szakaszában az Ember a természetben műveltségi terület és a közös követelmények által meg-fogalmazott alapkészségek és képességek fejlesztésére.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <p>jártasság a gyermek környezetének kialakításában;</p> <p>jártasság az adott korosztály nevelési, gondozási, ápolási, táplálási feladatainak és az egészséges fejlődéshez szükséges higiénés, életmódbeli, kulturális, kommunikációs szokások kialakításának ellátásában</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <p>Bora – Nemerkenyi (2004): Magyarország földrajza Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó</p> <p>Doba László (1998): Fizikai és kémiai ismeretek. Dávid János Kiadó, Kaposvár.</p> <p>Dr. Endrédi Lajos (2002): Biológiai ismeretek. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.</p> <p>Dr. Endrédi Lajos (2002): Földrajzi ismeretek. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.</p> <p>Dr. Jakucs László (1995): A Föld belső erői. Mozaik Oktatási Stúdió, Szeged.</p> <p>— (1995): A Föld külső erői. Mozaik Oktatási Stúdió, Szeged.</p>					

Kanczler Gyuláné dr. (2000, szerk.): Növény- és állatismeret. ELTE TÓFK, Budapest.

Dr. Kerényi Attila (2003): Környezettan. Természet és társadalom globális szempontból. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

TK0508			VIZUÁLIS NEVELÉS I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	2	szeminárium	évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>A tantárgy az esztétikai értékek iránti fogékonyságot fejleszteni képes szakmai attitűd kialakításával a kisgyermekkorú gyermekek körében végzendő oktató-nevelő munkára készít fel.</p> <p>Az ONP személyiségfejlesztési koncepciója szellemében a tantárgy tartalmi feltárják a köz-lésformák vizuális jellegzetességeit (Vizuális kommunikáció), ezekhez technikai-technológiai eljárásokat (Vizuális alapozó stúdiumok) és önálló probléma megoldási, tervező-alkotó metódusokat (Alkotási gyakorlat) nyújt. A vizuális tevékenységekbe ágyazott képességfejlesztés a történeti képi nyelvezetek megértését (Műelemzés, gyermekrajzelemzés), alkotó adaptációit, a pedagógiai bábjátékot (Báb), mint a kollektív és a személyes identitást kifejező közlések lehetőségeit szolgálják.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <p>az adott korosztály nevelési, gondozási, ápolási, táplálási feladatainak és az egészséges fejlődéshez szükséges higiénés, életmódbeli, kulturális, kommunikációs szokások kialakításának gyakorlati ismerete;</p> <p>a főbb fejlesztési területek és módszerek (beszéd és játéktevékenység, ének-zene, mozgásos és alkotótevékenységek, mese, vers, bábozás) szerepe és lehetőségei a 0-3(5) éves gyerekek nevelésében</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <p>Bakkai Tiborné: Az óvodai kézimunka és barkácsolás módszertana.</p> <p>Kecskeméti Tanítóképző Főiskola, Kecskemét, 1975.</p> <p>Bakos-Bálványos-Preisinger-Sándor Zs: Vizuális nevelés pedagógiája. Balassi Kiadó, Bp. 2000.</p> <p>Hárdi István: Dinamikus rajzvizsgálat.</p>					

Medicina Kiadó, Bp. 1983.

Kárpáti Andrea: Firkák, formák, figurák.

Dialóg Kiadó, Bp. 2001.

Kárpáti Andrea: Vizuális kommunikáció.

Dialóg Kiadó, Bp. 1996.

TK3412			XX. SZÁZADI MAGYAR TÁRSADALOMTÖRTÉNET		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	3	előadás	vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>A hallgatók ismerjék meg a XX. századi magyar társadalomtörténetét, hogy ezen ismeretek alapján képesek legyenek elhelyezni és értelmezni a szociálpolitika főbb változásait. Másrészt a segítő munka során az egyes életeseményeket legyenek képesek elhelyezni nagyobb társadalmi összefüggésekbe, illetve egyszerűen értsék az egyén életútjában történő fordulópontok nagyobb társadalmi összefüggéseit</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <p>A XX. századi magyar társadalom fejlődése az 1867-es kiegyezés korszakával kezdődik, amely lehetővé tette Magyarország ipari-polgári társadalmi fejlődésének kibontakozását. Fontos ezen belül meghatározni Magyarország helyét Európában, illetve kitérni a polgárosodás folyamatára a dualizmus korában. Ezt követi az I. világháború és Trianon következményei, majd a Horthy-korszak társadalmának és a holokauszt bemutatása. A 2. világháború veszteségei, a tulajdonviszonyok átalakítása, 1945–1949. Majd a szocialista korszakon belül kitérünk a Rákosi-diktatúra jellegére, a szocialista társadalom rétegződésére, a hazai kisebbségek és a határon túli magyarság helyzete a II. világháború után. Az 1956-os forradalom és szabadságharc, a megtorlás időszakára és a puha diktatúra. Ezentúl fontos mozzanat az 1968-as gazdasági új mechanizmus, a második gazdaság megjelenése és a rendszerváltáshoz vezető folyamatok felvázolása.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gyáni Gábor – Kövér György: Magyarország társadalomtörténete a reformkortól a második világháborúig. Bp., 1998. 363–378. (Jótekonyság és szociálpolitika c. fejezet) • Valuch Tibor: Magyarország társadalomtörténete a XX. század második felében. Bp., 2001. 					

TK2902			ÁLTALÁNOS PEDAGÓGIA ÉS DIDAKTIKA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	2	előadás	vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

- megismertetni a hallgatókat az általános pedagógia és az oktatástan alapvető – és a jelen gyakorlat szempontjából is releváns – ismeretanyagával;
- impulzusokat adni a hallgatók saját korábbi és jelenlegi oktatási élményeinek felszínre hozásához és elemzéséhez;
- tapasztalatszerzési és "belegondolási" lehetőségek biztosítása a praxis számukra ez idáig ismeretlen területein;
- az elmélet és gyakorlat kapcsolódási pontjainak felmutatásával a hallgatók pedagógiai érzékenységének fokozása.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

- A társadalmi pedagógiai gyakorlat funkciója. A neveléstudomány/ok szakágai, kutatási módszerek, társtudományokkal való kapcsolatok. Szocializáció – nevelés – oktatás. Nem-professzionális és professzionális nevelés, oktatás.
- A hazai iskolarendszer jelenlegi helyzete. Az iskolarendszer funkciói: e funkciók kapcsolása az egyes iskolafajtákhoz, különös tekintettel a kötelező iskoláztatás megalapozó szakaszára. A közoktatás aktuális problémái.
- A nevelés, oktatás intencionális jellege. A célok forrásai: a társadalom (az oktatáspolitikai közvetítésével); a helyi társadalom; az iskolafenntartó; az iskola koncepciója; egyes pedagógusok, csoportok; tanuló/k. A célok megjelenése a különböző dokumentumokban (alkotmány, Gyermeki Jogok Chartája, közoktatási törvény, nemzeti alaptanterv, kerettanterv, pedagógiai program, helyi tanterv, a tanító napi gyakorlatához kapcsolódó tervek). A célok irányultsága: kognitív, affektív, pszichomotoros; tartalom- és eszköztudás; ismeret, jártasság, készség, képesség, kulcskompetenciák, attitűd. Értékek az oktatásban. A célok megfogalmazásának és elrendezésének lehetséges módjai. Egységes, szelektív és differenciált célok az oktatásban.
- A tudás létezési módjai. Ismeret és operatív jellegű tudás. Képességek rendszere.
- Az életkori osztály mint az iskola hagyományos szociális alapegysége. Az osztályokba sorolás lehetséges kiindulópontjai. Koedukáció. Integráció. Az osztálybontás okai, formái, lehetőségei. Az osztálylétszám. Ugrás és bukás, a fejlesztési szakaszokban való gondolkodás és ennek törvényi háttere. Felkészítés az élethosszig tartó tanulásra.
- A tanítási óra mint az oktatás leggyakoribb időegysége, hagyományos szervezeti formája. A tanítási órához kapcsolódó problémák és megoldások: időtartam és fáradékonyság; rituálék, sablonok; az oktatási tartalom

széttagolása, mozaikszerűsége; közös és egyéni órarendek. Sajátos időkezelés az epochális és a projekt oktatásban.

- Tanulás az osztálytermen, a szaktantermen vagy az iskolán kívül (könyvtár, múzeum, kirándulás, erdei iskola). Tanulás a tanítási órák között: otthoni tanulás; napközi otthon, iskolaotthon, klub, fejlesztő csoport.
- Az oktatás szervezési módjainak sajátosságai, alkalmazásuk lehetőségei, hatékonyságuk feltételei. A szervezési módok mint az egységesség, mint a szelekció, mint a differenciált fejlesztés eszközei. A tradicionális tanítási stratégia kritikai elemzése.
- Az oktatás módszerei mint a tanár és tanuló eljárásai. A módszerek kiválasztását meghatározó tényezők. A közlés. A megbeszélés. A bemutatás. A tanulók tevékenysége. A tanulói teljesítmények mérésének és értékelésének módszerei.
- Az oktatás eszközei. Az eszközök négy „nemzedéke”. Az informatika által felkínált lehetőségek.
- A tanterv funkciója, változatai. A tananyag kiválasztásának, valamint vertikális és horizontális elrendezésének módjai. A tartalmi szabályozás tantervi szintjei. A helyi tanterv készítése. A pályakezdő tanító a helyi tanterv készítésének folyamatában.
- Az oktatási folyamat értelmezése. Az oktatási folyamat során megvalósuló didaktikai feladatok: adatok, élmények, tapasztalatok; elemzés; elvonatkoztatás, általánosítás; alkalmazás; rögzítés; rendszerezés; ellenőrzés, értékelés; az elsajátítás pszichikai feltételeinek biztosítása. Az oktatás menetének logikai szempontú elemzése. A tanulók eltérő fejlesztési igényeihez való alkalmazkodás a tanulás folyamatában.
Az oktatás tervezésének napi gyakorlatban megjelenő szintjei: a tanév, a téma, a tanítási óra tervezése. Az egyes tervezési szintek sajátosságai, dokumentumai (tanmenet; tematikus terv, egyéni fejlesztési terv, epocha terv, projekt terv; óra-tervezet, óravázlat). Tervezés és megvalósítás, önreflexió, óraelemzés.

SZAKIRODALOM:

- Báthory Zoltán (1992): *Tanulók, iskolák – különbségek*. Tankönyvkiadó, Budapest.
- Csapó Benő (szerk.): *Az iskolai műveltség*. Osiris Kiadó, Budapest, 2002.
- Csapó Benő: *A képességek fejlődése és iskolai fejlesztése*. Akadémia Kiadó, Bp., 2003.
- Difer Programcsomag. Mozaik Kiadó, Szeged, 2004.
- Falus Iván (1998, szerk.): *Didaktika*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Hunyady Györgyné – M. Nádas Mária (1996, szerk.): *A helyi tanterv készítésétől a tanítási óráig*. BTF, Budapest.
- Nagy Sándor (1993): *Az oktatás folyamata és módszerei*. Volos Kiadó, Budapest.
- Nagy József: *A megtanítás stratégiája*. Tankönyvkiadó, Budapest, 1984.
- Nagy József: *XXI. század és nevelés*. Osiris Kiadó, Budapest, 2000.
- Zsolnai József: *A pedagógia új rendszere címszavakban*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp. 1996.

TI0005			DIÁKSPORT		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	2	szeminárium	évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Segítse elő a testnevelés játékokban rejlő mozgáskészség-, képesség és megismerő képességfejlesztő lehetőségek felismerését. (Tudáselemek együttes megjelenítése a mozgástevékenység tervezésében és végrehajtásában, tevékenység szervezés, pozitív érzelmi viszonyulás kialakítása) Az elsajátított mozgásismeretek célszerű alkalmazása változott feladat helyzetekben, szemléletformálás, magatartásformák kialakítása, irányító képesség fejlesztése. A testnevelési játékok mozgásanyagának célszerű és tudatos kiválasztásával segítsék elő az alapvető mozgásformákkal kapcsolatos tudás formák megerősítését. Ismerjék meg a legismertebb sportjátékok alapvető technikai, taktikai elemeit és sajátítsák el a megismeréséhez szükséges sportági és módszertani ismereteket. Alakítsa ki a sportjátékok alapjainak lerakásához szükséges jártasságokat, fejlessze a koordinációs képességeket és a labdaérzékét. Alakuljon ki a rendszeres testedzés iránti igényük és környezetükre is gyakoroljanak kedvező hatást az egészséges életminta adásával és közvetítésével a szabadidő kulturált felhasználására.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Futás, ugrás, dobásgyakorlatok játékokban történő alkalmazása.

Labdagyakorlatok alkalmazása játékokban.

A játékvezetés módszerei.

Játéktervezés és vezetés.

A játékok pedagógiai és pszichológiai vonatkozásai.

A megfelelő játékelméleti és módszertani ismereteik birtokában legyenek alkalmasak a testnevelési játékok különböző fajtáinak a megtervezésére és bevezetésére.

Tudjanak együttműködni a játékokban résztvevőkkel kommunikációs-, motivációs-, játékszervező képességeik birtokában.

Alakuljon ki olyan játékszemplétek, amely a gyermek személyiségjegyeit kedvezően befolyásolják a testnevelési játék által.

Rendelkezzenek olyan gyakorlati tudással, amely lehetővé teszi önálló játékprogramok összeállítását, játékos rendezvények lebonyolítását.

Jussanak el olyan szintre, amelyen képesek a testnevelési játékok fejlesztő hatását a készség és képességfejlesztés szolgálatába állítani a nevelés különböző tevékenység formáiban.

Egyszerű labdatechnikai elemek elsajátítása gyakorlással.

Játékszabályok.

A testnevelés mozgásanyagának elemzése és a prevenció, korrekció céljával történő felhasználása.

Tervezés, az optimális testnevelés mértékének meghatározása.

A rendszeres mozgás szerepe az egészséges életmód szokásainak megalapozásában és a mozgás-rendellenességek kialakulásában.

SZAKIRODALOM:

1. Reigl M.: Testnevelési játékok. MTE Bp., 1996
2. Kristóf L. - Magyar Gy. – Gál :: Sportjátékok III. Tankönyvkiadó Bp., 1992
3. Bencze S.-né – Szászné Sz. C. – Bacsó L.: Új lehetőségek a gyógy testnevelésben. BTOF Szarvas, 1995
4. Pappné Gazdag Zs.: Tartós javító gyakorlatok óvodások és általános iskolások számára. Flocces Bp., 2001; 2004
5. Iglói L.: - Baráti K.: Egészségesebb nemzedéket 2000-re. OTSM Bp., 2000.

TO0223			JÁTÉK PEDAGÓGIÁJA ÉS MÓDSZERTANA II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			TO0222		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	2	szeminárium	évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>A tantárgy a Játék pedagógiája és módszertana I. folytatása. Célja:</p> <p>A tantárgy feladata a hallgatók megismertetése a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenységének a specifikumaival. A játék pedagógiai, szociológiai, pszichológiai aspektusainak hangsúlyozásával rámutatunk e sajátos tevékenység kultúravezető funkcióira és arra, hogy korai gyermekkorban a játék segíti legteljesebben a specifikus emberi képességek kibontakozását, a gondolkodást, ezzel összefüggésben a kommunikációt, a kreativitást, az önreflexiós képességet és a társas magatartást.</p> <p>Rámutatunk arra, hogy a játék a gyermek elemi szükséglete, melyet ki kell elégíteni a csoportélet megszervezésével, az objektív és szubjektív feltételrendszer megteremtésével. A hallgatónak tájékozottnak kell lenni abban, hogy a játékszereket, a sokszínű játékelmény gyermeki személyiséget kiteljesítő hatását túlmutatva a játék előkészíti a későbbi tevékenységeket: a tanulást, a munkát, alakítja a szociális magatartást, nagymértékben hozzájárul a felnőtt élet minőségéhez. Igen nagy továbbá a szerepe a felzárkóztatásban, kompenzációban, az esélyteremtésben.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <p>az adott korosztály nevelési, gondozási, ápolási, táplálási feladatainak és az egészséges fejlődéshez szükséges higiénés, életmódbeli, kulturális, kommunikációs szokások kialakításának gyakorlati ismerete;</p> <p>a főbb fejlesztési területek és módszerek (beszéd és játéktevékenység, ének-zene, mozgásos és alkotótevékenységek, mese, vers, bábozás) szerepe és lehetőségei a 0-3(5) éves gyerekek nevelésében</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <p>B. Lakatos Margit (szerk.): Játékpszichológia. Olvasókönyv óvodapedagógus hallgatóknak. ELTE Tanító- és Óvóképző Főiskolai Kar. Budapest, 2001.</p>					

Kovács György – Bakosi Éva: Az óvodai játék. Debrecen, 1995.

Mérei Ferenc – V. Binét Ágnes: Gyermeklélektan. Gondolat, Budapest, 1983.

Tunyogi Erzsébet: Gyógyító játék a családban. Tárogató Kiadó, Budapest, 1995.

Kiss Áron: Magyar gyermekjáték-gyűjtemény. Holnap Kiadó, Budapest, 2000.

TI0006			TESTI, LELKI EGÉSZSÉGMEGŐRZÉS		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	3	előadás	vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>Olyan szakemberek képzése, akik széleskörű elméleti, gyakorlati ismeretek és készségek birtokában képviselik, egyben közvetítik az egészséges testi és lelki életmód alapvető ismereteit. Nagyban hozzájárulnak az egészséges életmód megalapozásához, valamint ennek a feltételeit is képesek megteremteni.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <p>Egészségmagatartás, egészségmegőrzés, az egészséget meghatározó társadalmi és politikai tényezők. A magyar népességre jellemző egészségmagatartás elemzésének célja, az egészségkárosító magatartásformák, demográfiai, társadalmi és gazdasági dimenziók mentén. A lakosság egészségi állapota (mortalitási és morbiditási mutatói). Az egészségi állapot szubjektív értékelése és az életkor összefüggései Az egészségi állapot szubjektív értékelése és a nem összefüggései. Az egészségi állapot szubjektív értékelése a társadalmi, gazdasági jellemzők szerint. Dohányzás, alkoholfogyasztás, és a drogfogyasztás prevenciója. A drogfogyasztás jellemzői a középiskolások körében, országos tendenciák. Korszerű, egészség-központú egészségpolitika kialakítása. A népegészségügyi intézményrendszer fejlesztése. Az egészségügyi ellátórendszer szerkezetének és működésének beteg-központú korszerűsítése, az egészségügyi forrásképző és –elosztó-rendszerek korszerűsítése, egészségügyi informatika és elektronikus egészség-kommunikáció fejlesztése humán erőforrás fejlesztése.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <p>Magyarország egészségügye és szociális rendszere. Országos Egészségügyi Információs Intézet és Könyvtár, Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet 2004.</p> <p>Egészségmagatartás NEJ 2004 – szakértői változata</p> <p>Egészségügyi fejlesztés politikai koncepció, szakmai és társadalmi egyeztetésre jóváhagyott változat, 2005.</p> <p>Magyarország egészségügye és szociális rendszere, Szerk: Kincses Gyula, Nemzeti Család és Szociálpolitikai Intézet 2005.</p>					

TK3501			ROMOLÓGIA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	3	szeminárium	évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgatókat szembesíteni azzal a magyarországi helyzettel, hogy a többségi társadalom tagjai egyre kevésbé toleránsak a kisebbségekkel és ezt az intoleranciát egyre kevésbé viselik el a kisebbségek. Alapvető feladat az előítélet „természetrájkának” és megnyilvánulási formáinak a megismerése, valamint az előítéletek leküzdése módjainak elsajátítása.

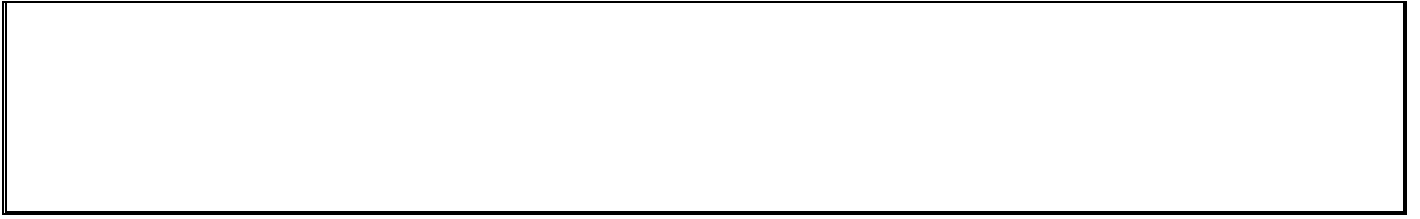
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Történeti bevezetés, amely egyfelől a szociológia mint tudomány, másfelől a mai magyar társadalom múltját tárja fel. A mai magyar társadalom rendszerének, működésének leírása.

A szociális munkás / diakónus lehetőségei és korlátai különös tekintettel azokra a feladatokra, amelyekkel a munkája során találkozni fog.

SZAKIRODALOM:

- Diósi Ágnes: (1988) Cigányút Szépirodalmi kiadó
- Erdős Kamill cigány tanulmányai A Gyulai Erkel Ferenc Múzeum Kiadványai 78. sz.
- Fónai Mihály – Péntes Mariann – Vitál Attila (szerk) 2006. Etnikai szegénység, etnikai egészségi állapot? A cigány népesség élethelyzete és kitörési lehetőségei Északkelet-Magyarországon. Krúdy Könyvkiadó
- Forray R. Katalin (Szerk) (2000) Romológia – Ciganológia Budapest - Pécs Dialóg Campus Kiadó
- Gernot, Haupt: Antiziganismus und Sozialarbeit. /Berlin 2006/
- Hadházy Antal: (2003) Ötven év a cigánymisszióban Nyíregyháza, 2003
- Havas Gábor – Kemény István: (1995) A magyarországi romákról. Szociológiai Szemle 5 (3) 3-20. old.
- Kertesi Gábor: Romák a munkaerőpiacon és az iskolában Osiris Budapest 2005
- Szuhay Péter: (1999) A magyarországi cigányság kultúrája: etnikus kultúra vagy a szegénység kultúrája? Panoráma Budapest 1999

TI0001			SZABADIDŐ PEDAGÓGIA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	4	előadás	vizsga
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:					
SZAKIRODALOM:					

TK3409			SZAKMAI KÉSZSÉG- ÉS SZEMÉLYISÉGFEJLESZTŐ TRÉNING II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			TK3408		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	0	gyakorlat	aláírás
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>A hallgatók készségeinek fejlesztése az interperszonális konfliktusok hatékony kezelésében, a konfliktusok konstruktív megoldását nehezítő érzelmek felismerésében, ezek viselkedést befolyásoló hatásának csökkentésében.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <p>Konfliktusmegoldási és tárgyalási technikák kialakítása.</p> <p>Konfliktuselemzés: a konfliktusok okainak megismertetése.</p> <p>(személyes, strukturális, információs, érték, érdek, stb. konfliktus).</p> <p>A konfliktus fázisai, a konfliktushelyzetek megoldása, kezelése pótlólagos források bevonásával.</p> <p>A közösségi szociális munka végzéséhez szükséges készségek erősítése.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Buda Béla: A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei. Bp.1988. TK. • E. T. Hall: Rejtett dimenziók. Bp. 1979. Gondolat. • Hankiss Ágnes: A bizalom anatómiája. (Bp. 1987. Kötéltánc kötet, magánkiadás) • Hegyesi G., Kozma J., Szilvasi L., Talyigás K., Bp. 1997, BGGYTF. • W. F.G. Mastenbroeck: Konfliktusmenedzsment és szervezetfejlesztés, Bp., 1991, KJK • Rudas János: Delfi örökösei (több kiadás) • Székely György: Győzelem vesztesek nélkül. Bp., 1995, ELTE. Szociális munka csoportokkal. A szociális munka elmélete és gyakorlata 					

TK6302			SZEMÉLYISÉGLÉLEKTAN		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			TK2905		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	3	előadás	vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>A hallgatók ismerkedjenek meg a személyiséglélektanban jelen levő alapvető megközelítési módokkal, a személyiség felépítésére, működésére, vizsgálatára és alakítására vonatkozó elméletekkel. Szerezzenek tapasztalatot a segítő foglalkozásokban használható pszichológiai eszközökkel.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A személyiséglélektan fogalma, kutatás módszerei, mérőeszközei • Típustanok és vonásméletek • Biológiai folyamatok és öröklés mint a személyiség alapvető meghatározói • Pszichoanalitikus és neoanalitikus személyiségelmélet • Behaviorista nézőpont, tanuláselméletek, • A humanisztikus pszichológia emberképe • A személyes konstrukciók elmélete és a kognitív önszabályozási modell • Evolúciós pszichológiai nézetek az emberről 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Balogh Éva, Kelemen Lajos (szerk.): Személyiséglélektani szöveggyűjtemény az óvóképző főiskolák hallgatói számára. Didakt Kiadó, Budapest, 2005. • Gyöngyösiné Kiss Enikő, Oláh Attila: Vázlatok a személyiségről: a személyiség-lélektan alapvető irányzatainak tükrében. Új Mandátum Kiadó, Budapest, 2007. • Tóth László: Pszichológia a tanításban. Pedellus Tankönyvkiadó Kft., Debrecen, 2008. (3.fejezet) 					

TK3413			SZOCIOLÓGIA I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	3	előadás	vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>A hallgatók ismerjék meg a XX. századi magyar társadalomtörténetét, hogy ezen ismeretek alapján képesek legyenek elhelyezni és értelmezni a szociálpolitika főbb változásait. Másrészt a segítő munka során az egyes életeseményeket legyenek képesek elhelyezni nagyobb társadalmi összefüggésekbe, illetve egyszerűen értsék az egyén életútjában történő fordulópontok nagyobb társadalmi összefüggéseit</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <p>A XX. századi magyar társadalom fejlődése az 1867-es kiegyezés korszakával kezdődik, amely lehetővé tette Magyarország ipari-polgári társadalmi fejlődésének kibontakozását. Fontos ezen belül meghatározni Magyarország helyét Európában, illetve kitérni a polgárosodás folyamatára a dualizmus korában. Ezt követi az I. világháború és Trianon következményei, majd a Horthy-korszak társadalmának és a holokauszt bemutatása. A 2. világháború veszteségei, a tulajdonviszonyok átalakítása, 1945–1949. Majd a szocialista korszakon belül kitérünk a Rákosi-diktatúra jellegére, a szocialista társadalom rétegződésére, a hazai kisebbségek és a határon túli magyarság helyzete a II. világháború után. Az 1956-os forradalom és szabadságharc, a megtorlás időszakára és a puha diktatúra. Ezentúl fontos mozzanat az 1968-as gazdasági új mechanizmus, a második gazdaság megjelenése és a rendszerváltáshoz vezető folyamatok felvázolása.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Andorka Rudolf: Bevezetés a szociológiába. (1997) Budapest Osiris • Budai István: Az interprofesszionális együttműködés és a szociális munka. Esély 2009/5 83-114. o. • Ferge Zsuzsa: A rendszerváltás nyertesei és vesztesei (1996) IN. Andorka Rudolf – Kolosi Tamás – Vukovich György (szerk) Társadalmi riport . TÁRKI – Századvég 414-443. old. • Gábos András: A gyermekszegénység csökkentését célzó kormányzati beavatkozások: irodalom – áttekintés. Esély 2009/5 48-68. old. 					

- Havas Gábor – Kemény István: (1995) A magyarországi romákról. Szociológiai Szemle 5 (3)
- Kopp Mária – Skrabski Árpád Lőke János – Szedmák Sándor (1996) A magyar lelkiállapot az átalakuló magyar társadalomban Századvég, Új folyam 2. ősz. 87-102
- Kovács András (2005) A kéznél lévő idegen. Antiszemita előítéletek a mai Magyarországon. Budapest. Budapest: PolgART Könyvkiadó
- Ligeti György (2003) Gyűjtős. Iskola, demokrácia, civilizáció. Budapest Új Mandátum
- Murányi István: Identitás és előítélet (2006) Budapest Új Mandátum Könyvkiadó

TI0004			IFJÚSÁGI MUNKA ÉS IFJÚSÁGI SZOLGÁLTATÁSOK		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	3	előadás	vizsga
<p>A tantárgy elsajátításának célja:</p> <p>A hallgató képes legyen érzékelni és értelmezni a fiatalok szolgáltatási igényeit. Közvetlen kapcsolat kialakítására képes a jelzőrendszer tagjaival, a gyermekvédelmi, szociális, oktatási, közművelődési, bűnmegelőzési és munkapiaci szolgáltatásokkal, illetve a humán szakterületen foglalkoztatott egyéb szakemberekkel.</p>					
<p>A tantárgy tartalma, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</p> <p>Társadalom- és gazdaságpolitikai eszközök a helyi ifjúsági közösségek erősítésére. Az ifjúsági szolgáltatások megteremtése és működtetése az adott településen. Egyesületek. Alapítványok. A közhasznú szervezetek intézményesülése. Közhasznú tevékenységek és ezek színterei, különösen az ifjúság körében. A helyi képviselői és érdekvédelemértékesítő formák kialakításának és fejlesztésének lehetőségei. A partnerség kialakításának alapelvei és feltételei. A helyi ifjúsági munka jogi háttere, európai dokumentumai. Ifjúsági munka az önkormányzatoknál, a civil szervezeteknél, a szociális, az oktatási és a közművelődési intézményeknél. A fiatalok egyéni és közösségi tevékenységének segítése különböző képzési programokkal (igényfelmérés, szervezés, megvalósítás, értékelés). Motiválás, személyes szerepvállalás, asszertív partnerség. Hálózatok építése, szövetségek szervezése Az ifjúságsegítők munkáját koordináló, segítő szakmai szervezetek, szakmai adatbázisok, információs központok.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <p>Nagy Ádám (alkotó szerkesztő) <i>Ifjúságügy. Ifjúsági szakma, ifjúsági munka.</i> Palócvilág Alapítvány – Új Mandátum Könyvkiadó, Budapest, 2008</p> <p>Banszegi Zsuzsa: Az ifjúsági munka fogalomtára. Ifjúsági Munkások Mód-szertani Egyesülete, Debrecen 2006.</p> <p>Groska Eva, Huszti Eva es Varga MatildÉDES és SÓS – Receptek a helyi ifjúsági munkához. Közös Nevező Egyesület, Nyíregyháza 2008.</p> <p>Wootsch Peter: Otthonosan itthon Telepulesi ifjusagi munka - az otthonosság megkozelitesei. Mobilias Konyvek 4. Mobilias Orszagos Ifjusagi Szolgalat, Budapest, 2009.</p> <p>Ifjúságügy – Módszertani kézikönyv - Mobilias konyvek 7.</p>					

TT0226			VIZUÁLIS NEVELÉS II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			TK0508		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	2	szeminárium	évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>A tantárgy a Vizuális nevelés I. folytatása.</p> <p>A tantárgy az esztétikai értékek iránti fogékonyságot fejleszteni képes szakmai attitűd kialakításával a kisgyermekkorú gyermekek körében végzendő oktató-nevelő munkára készít fel.</p> <p>Az ONP személyiségfejlesztési koncepciója szellemében a tantárgy tartalmi feltárják a köz-lésformák vizuális jellegzetességeit (Vizuális kommunikáció), ezekhez technikai-technológiai eljárásokat (Vizuális alapozó stúdiók) és önálló probléma megoldási, tervező-alkotó metódusokat (Alkotási gyakorlat) nyújt. A vizuális tevékenységekbe ágyazott képességfejlesztés a történeti képi nyelvek megértését (Műelemzés, gyermekrajzelemzés), alkotó adaptációit, a pedagógiai bábjátékot (Báb), mint a kollektív és a személyes identitást kifejező közlések lehetőségeit szolgálják.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <p>az adott korosztály nevelési, gondozási, ápolási, táplálási feladatainak és az egészséges fejlődéshez szükséges higiénés, életmódbeli, kulturális, kommunikációs szokások kialakításának gyakorlati ismerete;</p> <p>a főbb fejlesztési területek és módszerek (beszéd és játéktevékenység, ének-zene, mozgásos és alkotótevékenységek, mese, vers, bábozás) szerepe és lehetőségei a 0-3(5) éves gyerekek nevelésében;</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <p>Bakkai Tiborné: Az óvodai kézimunka és barkácsolás módszertana.</p> <p>Kecskeméti Tanítóképző Főiskola, Kecskemét, 1975.</p> <p>Bakos–Bálványos–Preisinger–Sándor Zs: Vizuális nevelés pedagógiája. Balassi Kiadó, Bp. 2000.</p>					

Hárdi István: Dinamikus rajzvizsgálat.

Medicina Kiadó, Bp. 1983.

Kárpáti Andrea: Firkák, formák, figurák.

Dialóg Kiadó, Bp. 2001.

Kárpáti Andrea: Vizuális kommunikáció.

Dialóg Kiadó, Bp. 1996.

TI0009			IFJÚSÁGI KÖZÖSSÉGEK ÉS IFJÚSÁGPOLITIKA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	szeminárium	évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A hallgató a tantárgyi ismeretek elsajátítása nyomán képessé válik támogatni a gyermekek és fiatalok, valamint közösségeinek, szervezeteinek, helyi gyermek és/vagy ifjúsági önkormányzatainak, tanácsainak kialakulását, működését, szervezeti fejlődését.

Felkészítés az ifjúságsegítő feladatkörébe tartozó politikai tevékenységre:

- Magyarország és az Európai Unió ifjúságpolitikájának részeseként az alapvető közéleti kompetenciák erősítésére,
- a demokrácia és a politikai szabadság közegében való cselekvésre,
- az állam politikai rendszerének ismeretében az ifjúságot érintő politikai alapelvek, intézmények, folyamatok tárgyilagos értelmezésére,
- a közösségi feladatok ellátására a hazai és a nemzetközi ifjúsági szervezetek körében.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

- A közösség-szervezés folyamatának fázisai: bevonás, megszólítás, erőforrástérkép elkészítése, cselekvési potenciálok feltárása, tervezés
- Közösség a közösségen belül, új tevékenységi körök, partnerkeresés, koordináló munka.
- A közösség-szervezés módszerei: 1. Aktiváló módszerek: párbeszéd körök - svéd tanulókör; "közösségi felmérés" - gyűjtőmódszer; tematikus beszélgetések - SWOT analízis; fantázia projekt, közérzet interjúk készítése
- A közösség-szervezés módszerei
- Az életkor szerinti társadalmi csoportba sorolás elvi alapja, az ifjúság fogalmának politikai, szociológiai meghatározása, a korosztály politikai szerepvállalásának lehetőségei.
- A gyermekek és a fiatalok jogainak, esélyegyenlőségének biztosítása ENSZ dokumentumokban (CRC), az Európai Unió állásfoglalásaiban.
- Az ifjúságpolitika a hazai jogrendben a második világháború végétől az Európai Unióhoz való csatlakozásig.
- A jogok gyakorlásának állami, önkormányzati – regionális, települési, iskolai,- keretei, az egyes szférák kölcsönös viszonya, a Maastricht-i Szerződésben rögzített szubszidiaritás elve, és ennek érvényesülése az ezredforduló időszakában, hazánkban.
- A nemzetközi ifjúsági szervezetek, a kapcsolattartás, a mobilitás. Az Európai Unió szervezetei, programjai; Nemzetközi Ifjúsági Irodák. Az ifjúságpolitika európai mintái. Fejlesztési irányok, programok az Európai Unió ifjúságpolitikájában.
- A hazai kormányzati szintű ifjúsági koncepciók a gyakorlatban, az ifjúsági ügyek ágazati kezelése, a szervezeti és projekt-finanszírozás jellemzői, tervezése, az ifjúsági szolgáltató intézményrendszer kialakulása, működése. A (készülő) ifjúsági törvény.
- A civil szervezetek az ifjúságpolitikában; legitimációs kísérletek a társadalmi-politikai gyakorlatban, érdekkartikulációs és érdekvédelmi technikák, érdekképviseleti csatornák, a civil szervezeti együttműködés lehetőségei; a non-profit szervezeti gazdálkodás napi gyakorlata.
- Kisebbség-, illetve romaügyi ifjúságpolitika.

SZAKIRODALOM:

- *Az Európai Bizottság Fehér Könyve - új lendület Európa fiataljai számára* (szerk: Ványi Bálint – Földi László)(2003) Mobilitás Nemzetközi Igazgatóság. Bp.
- Bauer Béla– Laki László– Szabó Andrea (szerk): *Ifjúság 2000*. Nemzeti Ifjúságkutató Intézet, Bp.
- Bauer Béla– Szabó Andrea (szerk): *Ifjúság 2004*. Mobilitás, Bp.
- Bodor András– Lara, G.: *Az ifjúságpolitikák jogi és szervezeti keretei: az európai gyakorlatok áttekintése*. Új Ifjúsági Szemle, 2005. ősz
- Komácssy Ákos– Kucsera Tamás Gergely: *Kormányzati ifjúságpolitikák a rendszerváltás-rendszerváltoztatás után*. Új Ifjúsági Szemle, 2003. ősz
- Mátyási Sándor– Szabó Andrea– Madár Csaba– Vajda Erzsébet (1995): *Az ifjúságpolitika esélye avagy az ifjúsági szervezetek helyzete a rendszerváltás után*. BME Szociológiai Tanszék, Bp.
- Nagy Ádám: *Ifjúsági béke- egy lehetséges ifjúságpolitika váza in ÚISZ 2003/ ősz*
- *Nemzetfelfogások – Ifjúságpolitikák*(szerk Tamás Pál –Tibori Tímea)2005 ÚMK-MTA SZKI
- Nagy Ádám: *Civil a pályán? – az ifjúsági intézményrendszerstruktúrái a rendszerváltás után: a civil részvétel*. In: Politikatudományi Szemle, 2000/1.-2.
- Ladányi János-Szelényi Iván(2004): *A kirekesztettség változó formái*. Napvilág, Bp.
- PAROLA. A Közösségfejlesztők Egyesülete évente négyszer megjelenő lapja. Településeknek, közösségeknek, segítő szakembereknek. I. évfolyam: 1990. Felelős szerkesztő: Péterfi Ferenc.
- Varga A. Tamás - Vercseg Ilona: *Közösségfejlesztés*. Megjelent 1998 novemberében Budapesten. Kiadja a Magyar Művelődési Intézet 293 oldalon.

TI0008			ÉLMÉNYPEDAGÓGIA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	2	előadás	vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>A kurzus során a csoport tagjai fizikailag és pszichikailag biztonságos, kontrollált körülmények között maguk is élménypedagógiai tevékenységeket, játékokat és gyakorlatokat próbálnak ki. A feldolgozás jellemzően csoportmunkában történik, melyben a résztvevők aktivitása szükséges. A tevékenységek rendszere egy folyamatot alkot, amely lehetővé teszi, hogy a résztvevők kialakítsák viszonyukat a módszerhez, megtervezzék saját foglalkozásaikat, elsajátítsák a foglalkozásvezetés alapvető szabályait, és megismerjék annak elméleti hátterét.</p> <p>A hallgatók képessé válnak az élménypedagógiai foglalkozások vezetésére, ifjúsági korosztály foglalkoztatására, a fejlesztés nem tanórai szervezésű formáinak megismertetése, újfajta felnőtt-szerep megtapasztaltatása, játékok, helyzetgyakorlatok, problémamegoldó tevékenységek megismertetése.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bemelegítő játékok és gyakorlatok egyszerű eszközökkel (jégtörő és energetizáló játékok egyénileg, párban és teljes csoportban) • Páros és kiscsoportos kommunikációs gyakorlatok, csapat- és bizalomépítő tevékenységek, problémamegoldó játékok (csomó vagy nem csomó, sárkányrajz, héliumbot, száll a labda, képdominó, közös zene, varázslózsák...) • Együttműködési játékok és szituációk, nehezített kommunikációs helyzetek (párbeszéd bekötött szemmel, süllyedő hajó, mese Párizsról, házépítés...) • Élménypedagógiai foglalkozások tervezése, szervezése, lebonyolítása, a facilitátor szerepe, a biztonság megteremtése • Magatartási és beilleszkedési zavarokkal küzdő gyerekek egyéni és csoportos fejlesztése élménypedagógiai foglalkozásokon keresztül, a kockázatok felmérése, kezelése, rendkívüli helyzetekre való felkészülés 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Matt Liddle: Tanítani a Taníthatatlant: Élménypedagógiai Kézikönyv. Pressley Ridge Magyarország Alapítvány, Budapest, 2009 ▪ Szabó Gábor (2006): Az Outdoor módszer alkalmazásának lehetőségei a tanácsadásban. Kalandterápiás beszámoló. ELTE PPK Tanácsadás Szakpszichológus Képzés. ▪ Kispéter Andrea - Sövényházy Edit: Élménypedagógia. Bába Kiadó, 2009. 					

TK2906			FEJLŐDÉSLELEKTAN		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			TK2905		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	szeminárium	évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>A tantárgy célja a konkrét ismeretek átadásán túl értelmezési keret nyújtása a gyermekek megismeréséhez. A fejlődés értelmezése, és az egyes pszichés funkciók fejlődésének és integrálódásának nyomon követése a különböző életkori fázisokban. A fejlődés általános menetének és a személyiség individuális szerveződésének bemutatása, különös tekintettel az iskolás és serdülőkori jellegzetességekre, törvényszerűségekre, az óvoda – iskola átmenet pszichológiai kérdéseire. Az egész életen át tartó fejlődés folyamatosságának bemutatása. Az egyes életszakaszok tárgyalásánál hangsúlyozva az értelmi, érzelmi és szociális funkciók kölcsönhatásait, áttekintve a mentális egészség és a pedagógiai munka szempontjából releváns funkcionális zavarok pszichológiai megközelítéseit. Empátia és tolerancia fejlesztése a gyermekek iránt.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <p>A fejlődéslelektan tárgya, a fejlődés fogalma, elméletek</p> <p>A terhesség pszichológiája, magzati fejlődés és szülés</p> <p>Újszülöttkor, korai anya-gyerek kapcsolat</p> <p>Csecsemőkori fejlődés: mozgás, érzékelés, észlelés</p> <p>Kisgyermekkori fejlődés</p> <p>Az éntudat alakulása</p> <p>Beszédtanulás, a fogalmak fejlődése</p> <p>Óvodáskori fejlődés</p> <p>A játék és mese szerepe a gyermek életében. A gyermeki világkép</p> <p>Az óvoda–iskola átmenet kérdései: iskolára való alkalmasság, iskolaérettség</p> <p>Kisiskoláskori fejlődés</p> <p>Az erkölcsi fejlődés elméletei</p>					

Serdülőkori fejlődés

Ifjúkori fejlődés

A felnőttkor és időskor jellemzői

SZAKIRODALOM:

- Cole, M., Cole, S. R.: *Fejlődéslélektan*. Osiris Kiadó, Budapest, 1997.
- Mérei Ferenc, V. Binét Ágnes: *Gyermeklélektan*. Gondolat Kiadó, Budapest, 1993.
- B. Lakatos Margit (szerk.): *Játékpszichológia. Olvasókönyv óvodapedagógus hallgatóknak*. ELTE TÓFK, Budapest, 2001.
- Bagdy Emőke: *Családi szocializáció és személyiségzavarok*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1977.
- Feuer Mária: *A gyermekrajzok fejlődéslélektana*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2000.
- Mönks, F. J., Knoers, A.M.P.: *Fejlődéslélektan*. Urbis Könyvkiadó, Budapest, 2004.
- Ranschburg Jenő: *Félelem, harag, agresszió*. Tankönyvkiadó, Budapest, 1983.
- Ranschburg Jenő: *Szeretet, erkölcs, autonómia*. Okker Kiadó, Budapest, 1998.
- Tóth László: *Pszichológia a tanításban*. Pedellus Tankönyvkiadó Kft., Debrecen, 2008.
- Vajda Zsuzsanna: *A gyermek pszichológiai fejlődése*. Helikon Kiadó, Budapest 1999.

TK0504			HONISMERET I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	2	előadás	vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>A szülőföldhöz és a népi hagyományokhoz való kapcsolat és érzelmi kötődés fejlesztése. Felkészítés az általános iskolai hon- és népismeret tantárgy tanítására</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A hagyományos paraszti falu közössége és a társadalmi kapcsolatok 2. A paraszti környezet: a ház és a gazdaság 3. A lakóhely gazdasági és társadalmi jellemzői 4. A paraszti munka szokásrendje, ünnepek, ünnepkörök 5. Néprajzi tájegységek, etnikai csoportok 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Baksa Brigitta: Élet a házban, Hon- és népismeret V. évf. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003 • Baksa Brigitta: Élet a faluban, Hon- és népismeret VI. évf. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003 					

IDEGEN NYELVI KOMMUNIKÁCIÓ					
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	45	3	3	szeminárium	évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>Szóbeli és írásbeli kommunikáció az alapfokú nyelvvizsga követelményeinek megfelelő témakörökben, alapvető szókincs elsajátítása.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <p>Az Európai Unió portálok látogatásához szükséges alapvető idegen nyelvi kifejezések készség szintű ismerete. Partnerkapcsolatokhoz nélkülözhetetlen idegen nyelvi kommunikációs készség elsajátítása. A kereskedelmi és marketing munkához kapcsolódó szókincs elsajátítása. A kurzust elvégzett hallgatók képessé válnak: idegen nyelvű olvasott szöveg megértésére, idegen nyelvű szöveg írásbeli megfogalmazására; idegen nyelvű hallott szöveg megértése, valamint alapszintű idegen nyelvű beszéd-készségük is fejlődik.</p> <p>Kialakítandó kompetenciák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • idegen nyelvi kommunikáció • szaknyelvi kommunikáció 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <p>Angol nyelven:</p> <p>Side, Richard and Wellman, Guy (2002). Grammar and Vocabulary for CAE and CPE. London: Longman. ISBN-10: 0582518210</p> <p>Wellman, Guy (1992). Wordbuilder. London: Heinemann. ISBN-10: 0435285564</p> <p>Swan, Michael (2005). Practical English Usage. Oxford: Oxford UP. ISBN 978-0-19-442098-3</p> <p>Thomas, B. J. (1996). Advanced Vocabulary and Idiom. London: Longman. ISBN 0-17-557-126-0</p> <p>Louann Haarman, Patrick Leech, Janet Murray (1998): Reading Skills for the Social Sciences, Oxford Univ Pr (Sd)</p>					

edition. ISBN 0194512304

[Arline Burgeier](#), [Gerry Eldred](#), [Cherly Boyd Zimmerman](#) (1990): Lexis: Academic Vocabulary Study for ESL Students, Prentice Hall, ISBN: 0135350220

Német nyelven:

Buscha, Annerose – Friedrich, Kirsten (2007): Übungsbuch. Berlin u.a.: Langenscheidt,. 238 p. ISBN 3468497741

Buscha, Anne - Linthout, Gisela (2005): Das Oberstufenbuch. Deutsch als Fremdsprache. Leipzig: Schubert Verlag. 240 p. ISBN 3929526816.

Dreyer, Hilke – Schmitt, Richard (2009): Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik – aktuell. Ismaning: Hueber. 392 p. ISBN 3193072559

Ferenbach, Magda – Schüßler, Ingrid (2008): Wörter zur Wahl. Übungen zur Erweiterung des Wortschatzes. Stuttgart: Klett. 143 p. ISBN 3125582016

Hasenkamp, Günther (2006): Leselandschaft 1–2. Ismaning: Hueber. 164 p., 228 p. ISBN 3885327589, 3885327597

Turtur, Ursula (2006): Übungen zum Wortschatz der deutschen Schriftsprache. Meckenheim: Liebaug-Dartmann. 140 p. ISBN 3922989624

Francia nyelven:

Grammaire du français contemporain (Kelemen Tibornéval, Pálffy Miklóssal, Kiss Sándorral, Pataki Pállal társszerzőként). Egyetemi tankönyv, Budapest, Tankönyvkiadó, 1985, 531 o.

Kelemen Tiborné: De la langue au style, éléments de linguistique contrastive franco-hongrois. Nyíregyháza, BGYK. 1999.

Körmendy Mariann: Des mots sans mal. Tematikus francia szókinccsgyűjtemény érettségizőknek és nyelvvizsgázóknak. Nemzeti tankönyvkiadó, Budapest, 2007.

Molnár Ágnes – Szabó Dávid: Tour de France en 350 exercices. Francia nyelvtani gyakorlókönyv. Nemzeti tankönyvkiadó, Budapest, 2003.

Oszetzky Éva: Lexicologie et enseignement du français: étude contrastive français-hongrois. Budapest, Tinta Könyvkiadó, 2003. (OIK)

Pataki Pál: Francia nyelvtan a középiskolák számára. Nemzeti tankönyvkiadó, Budapest.

MUNKAERŐ-PIACI ISMERETEK					
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	előadás	vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>A kurzus célja, hogy a hallgatók alapvető munkaerő-piaci ismeretekkel rendelkezzenek.</p> <p>Kurzus segít eligazodni a munka világában, megismerteti a munkaerőpiac, a munkajog, a foglalkoztatáspolitikai főbb fogalmait is intézményeit, illetve kitér az álláskeresés gyakorlati kérdéseire is.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bevezető ismeretek: a munkaerőpiac alapkérdései, flexibilitás a munkaerőpiacon 2. Munkavégzésre irányuló jogviszonyok köre, elhatárolása 3. A munkajog rendszere 4. A munkaviszony létesítése, módosítása, megszüntetése 5. A munkaviszony tartalma (jogok és kötelezettségek) 6. A foglalkoztatáspolitikai rendszere, intézményei és passzív eszközei 7. A foglalkoztatáspolitikai aktív eszközei 8. A szociális ellátások rendszere, a szociális igazgatás intézményrendszere 9. A munkavállalók szabad mozgása az EU-ban és szociális biztonsági koordináció alapelvei 10. Karriertervezés és szakmai önéletrajz 11. Levelezési protokoll, pályázati levél 12. Álláskeresési technikák, felvételi interjú, stressz kezelés 13. Személyes és hivatalos megnyilvánulások elvi határai 14. Záró konzultáció 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ferencz Jácint, Göndör Éva, Gyulavári Tamás, Kártyás Gábor: Munkajogi alapismeretek, 2013, ELTE Eötvös Kiadó • Hajdú József – Homicskó Árpád (szerk): Szociális jog II. Foglalkoztatáspolitikai rész. Patrocinium Kiadó, 2010. • Homicskó Árpád: Jogszabálygyűjtemény a szociális jog különös rész tanulmányozásához. Patrocinium Kiadó, 2013 (megjelenés alatt), az előadáson megjelölt részek. • A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény, valamint az ahhoz kapcsolódó további előadáson feldolgozott jogszabályok. • AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 883/2004/EK RENDELETE (2004. április 29.) a szociális biztonsági 					

rendszerek koordinálásáról

- Chickering, A.W. (1969): Education and Identity. Jossey-Bass, San Francisco.
- Csirszka J. (1982). Az alkalmasság pszichológiájának kialakulása. In: Munka- és pályaalkalmasság pszichológiája. Tankönyvkiadó, Budapest.
- Csirszka J. (1985). A személyiség munkatevékenységének pszichológiája. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Erikson, E.H. (1959). Identity and Lifecyle. Psychological Issues Monograph I. International University Press, New York.
- Holland, J.L. (1966) Career Development Work with Individuals. In: Handbook of Counseling Psychology. Wolfe, R.-Dryden, W. (eds) SAGE Publications, London.
- Szilágyi Klára (1993): Tanácsadási elméletek. GATE GTK, Gödöllő.
- Takács Ildikó (2006) A felsőoktatási tanácsadás jellemzői a változó oktatási struktúrában. Alkalmazott Pszichológia, 2006/1, 39-50.
- Takács Ildikó-Juhász Márta (2000) Pályalélektan. In: Munkapszichológia. Szerk: Mészáros Aranka. GATE Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, Gödöllő, 51-64.
- Ács Z. (2010) Leleplezett nagylelkűség. Figyelő, 2010. augusztus 19.

TK3419			SZOCIÁLPSZICHOLÓGIA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			TK2905		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	előadás	vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>A hallgatók ismerkedjenek meg a szociálpszichológia által vizsgált főbb területekkel. Tudatosuljanak a társas folyamatokhoz, csoportjelenségekhez és mások észleléshez, megítéléséhez köthető pszichológiai szabályszerűségek, s ezen tudás birtokában képesek legyenek a köznapi események szociálpszichológiai szemléletű elemzésére. A tanultak mélyebb feldolgozása révén szerezzenek olyan jártasságot az interakciók elemzésében, amelyet szociális szakemberként a későbbiekben is hasznosítani tudnak.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A szociálpszichológia és vizsgálati módszerei • Személyközi kapcsolatok • Társas identitás, szocializáció, ÉN • Szerepek, vezetés • Személypercepció, burkolt személyiségelméletek és attribúció • Vélemény, nézet, érték, attitűd és viselkedés, előítélet és sztereotípa • Meggyőzés, befolyásolás • Kommunikáció • Csoportok jellemzői és viselkedés csoportban • Proszociális viselkedés és agresszió • Tömegjelenségek 					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forgas, J. P.: A társas érintkezés pszichológiája. Kairosz Kiadó, több kiadás • Mészáros Aranka (szerk.): A munkahely szociálpszichológiai jelenségvilága. Z-Press Kiadó Kft., Miskolc, 2006. • Csepeli György: A meghatározatlan állat. Józsvöveg Műhely Kiadó, Budapest, 2005. • Szabó István: Bevezetés a szociálpszichológiába. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998. 					

TI0002			SZOCIOKULTURÁLIS ANIMÁCIÓ		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	4	előadás	vizsga
A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:					
A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:					
SZAKIRODALOM:					

TK3414			SZOCIOLÓGIA II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			TK3413		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	előadás	vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>A hallgatók ismerjék meg a XX. századi magyar társadalomtörténetét, hogy ezen ismeretek alapján képesek legyenek elhelyezni és értelmezni a szociálpolitika főbb változásait. Másrészt a segítő munka során az egyes életeseményeket legyenek képesek elhelyezni nagyobb társadalmi összefüggésekbe, illetve egyszerűen értsék az egyén életútjában történő fordulópontok nagyobb társadalmi összefüggéseit</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <p>A XX. századi magyar társadalom fejlődése az 1867-es kiegyezés korszakával kezdődik, amely lehetővé tette Magyarország ipari-polgári társadalmi fejlődésének kibontakozását. Fontos ezen belül meghatározni Magyarország helyét Európában, illetve kitérni a polgárosodás folyamatára a dualizmus korában. Ezt követi az I. világháború és Trianon következményei, majd a Horthy-korszak társadalmának és a holokauszt bemutatása. A 2. világháború veszteségei, a tulajdonviszonyok átalakítása, 1945–1949. Majd a szocialista korszakon belül kitérünk a Rákosi-diktatúra jellegére, a szocialista társadalom rétegződésére, a hazai kisebbségek és a határon túli magyarság helyzete a II. világháború után. Az 1956-os forradalom és szabadságharc, a megtorlás időszakára és a puha diktatúra. Ezentúl fontos mozzanat az 1968-as gazdasági új mechanizmus, a második gazdaság megjelenése és a rendszerváltáshoz vezető folyamatok felvázolása.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Andorka Rudolf: Bevezetés a szociológiába. (1997) Budapest Osiris • Budai István: Az interprofesszionális együttműködés és a szociális munka. Esély 2009/5 83-114. o. • Ferge Zsuzsa: A rendszerváltás nyertesei és vesztesei (1996) IN. Andorka Rudolf – Kolosi Tamás – Vukovich György (szerk) Társadalmi riport . TÁRKI – Századvég 414-443. old. • Gábos András: A gyermekszegénység csökkentését célzó kormányzati beavatkozások: irodalom – áttekintés. Esély 2009/5 48-68. old. • Havas Gábor – Kemény István: (1995) A magyarországi romákról. Szociológiai Szemle 5 (3) 3-20. o. • Kopp Mária – Skrabski Árpád Lőke János – Szedmák Sándor (1996) A magyar lelkiállapot az átalakuló magyar társadalomban Századvég, Új folyam 2. ősz. 87-102 					

- Kovács András (2005) A kéznél lévő idegen. Antiszemita előítéletek a mai Magyarországon. Budapest. Budapest: PolgART Könyvkiadó
- Ligeti György (2003) Gyűjtős. Iskola, demokrácia, civilizáció. Budapest Új Mandátum
- Murányi István: Identitás és előítélet (2006) Budapest Új Mandátum Könyvkiadó.

TI0007			PÁLYÁZATÍRÁS ÉS PROJEKTMENEDZSMENT		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	2	gyakorlat	évközi jegy
<p>A tantárgy elsajátításának célja:</p> <p>A hallgató képes legyen részt venni az intézményi, munkahelyi és egyéni munkaterv kidolgozásában, megvalósításában és értékelésében, a pályázatok és projekttervek kidolgozásában, megvalósításában és értékelésében.</p>					
<p>A tantárgy tartalma, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Munkahelyi és egyéni munkaterv készítése és értéklése 2. A pályázat célja, szerepe, a pályázatok csoportosítása 3. Tanácsadó és információt adó szervezetek 4. Projekttervező szoftverek alkalmazása 5. A projekt és pályázat fogalma 6. A projekt jellemzése 7. Projekt előkészítése, tervezése, megvalósítása, értékelése és zárása 8. A töredezett pályázati forrásokból finanszírozott tevékenység folyamattá alakítása 9. Pályázati lehetőségek 10. Strukturális alap, Kohéziós alap, Közösségi programok 11. Pályázatok figyelése, pályázati felhívások rendszere 12. Gyakorlati tanácsok a pályázat megírásához, beadásához 13. Az EU közösségi programok általános szabályai 14. Az eEurópa Akcióterv 15. Az eContentPlus program 16. Az Új Magyarország Fejlesztési Terv programjai: TÁMOP, TIOP stb. 					
<p>Szakirodalom:</p> <p>Lázár Imre: A projektciklusmenedzsment alapjai. Budapest, Egyetemi jegyzet 2004. Donald H. Weiss: Problémamegoldás alkotó módon. Park Kiadó, 1991 Görög Mihály: A projektvezetés mestersége, Aula Kiadó, 2003 Peter Hobbs: Projektmenedzsment, Scholar Kiadó, 2000</p>					

TI0003			ÖSSZEFÜGGŐ SZAKMAI GYAKORLAT		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	560		30	gyakorlat	évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>A gyakorlat célja olyan szakmai tudás közvetítése, amely elméleti és gyakorlati szinten ad ismereteket a szociális munka végzéséhez. A hallgatók ismerjék meg a kliensekkel végzett munka folyamatának tervezését, értékelését. Gyakorolják elméleti ismereteik felhasználását az információk elemzésében, a problémák szakmai szempontból való meghatározásában. Cél továbbá, hogy elősegítse az elméleti tudás, a gyakorlati készségek és szakmai attitűd integrációját. A hallgatók a gyakorlat oldaláról közelítve szereznek ismereteket és tapasztalatot a szociális munka lényegéről. Tevékenységükben a szociális munka gyakorlatának alapelveit, értékeit és különböző elméleteken alapuló módszereit alkalmazzák.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <p>A gyakorlat során a hallgatók részt vesznek az adott intézményben folyó közvetett és közvetlen segítő tevékenység tervezésében, végrehajtásában és értékelésében. Tapasztalatot szerezhetnek a segítő kapcsolatok dinamikájáról. Felelősséget viselhetnek részfeladatok (kliensképviselő, információadás, ügyeleti munka, stb.) ellátásáért.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p>					